

NIEZALEŻNY SAMORZĄDNY ZWIĄZEK ZAWODOWY POLICJANTÓW

ZARZĄD GŁÓWNY

ul. Puławska 148 / 150
02-624 Warszawa 12
www.nszzp.pl

tel. 601-5926; 601-2285; 601-3530;
601-4201; 601-4202 fax. 601-3197
e-mail: zgnszzp@onet.pl

Warszawa, 14 lutego 2019 r.

ZZ - 41/2019

Zarząd Główny
Niezależnego Samorządnego Związku
Zawodowego Policjantów w Warszawie
ul. Puławska 148/150, 02-624 Warszawa

*Marszałek Sejmu
Marek Kuchciński*

Kancelaria Sejmu
ul. Wiejska 4/6/8
00-902 Warszawa

PETYCJA

Działając w imieniu Zarządu Głównego Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Policjantów, na podstawie art. 2 ust.2 i 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 roku o petycjach, wnoszę o rozważenie podjęcia inicjatywy ustawodawczej zmierzającej do uchylenia lub zmiany **art. 33 ust. 4 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 roku o Policji.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z obecnie obowiązującym art. 33 ust.1-4 ustawy z dnia 06 kwietnia 1990r. o Policji czas pełnienia służby policjanta jest określony wymiarem jego obowiązków, z uwzględnieniem prawa do wypoczynku (ust.1). Zadania służbowe policjanta powinny być ustalone w sposób pozwalający na ich wykonanie w ramach 40-godzinnego tygodnia służby, w 3-miesięcznym okresie rozliczeniowym (ust.2). **W zamian za czas służby przekraczający normę określoną w ust. 2 policjantowi udziela się czasu wolnego od służby w tym samym wymiarze albo może mu być przyznana rekompensata pieniężna, o której mowa w art. 13 ust. 4a pkt 1. (ust.3).** Zgodnie zaś z ust. 4 przepisu ust. 3 nie stosuje się do policjanta uprawnionego do dodatku funkcyjnego.

Jak wynika zaś z art. 114 ust.1 pkt. 2 ustawy o Policji, Policjant zwalniany ze służby otrzymuje ekwiwalent pieniężny za niewykorzystane urlopy wypoczynkowe lub dodatkowe oraz **za niewykorzystany czas wolny od służby udzielany na podstawie art. 33 ust. 3.** Obecnie obowiązujący, art. 115a ustawy o Policji stanowi zaś, iż ekwiwalent pieniężny za każde rozpoczęte 8 godzin niewykorzystanego czasu wolnego przysługującego na podstawie art. 33 ust. 3 ustala się w wysokości 1/30 części miesięcznego uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym należnego na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym. Przepis ten w części dotyczącej ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy i dodatkowy została uznany przez Trybunał Konstytucyjny

za niezgodny z Konstytucją. Obecnie toczą się prace legislacyjne, mające na celu doprowadzenie w/w przepisu do stanu zgodnego z Konstytucją RP.

Art. 104 ust. 2 w/w ustawy stanowi, iż policjantowi pełniącemu służbę lub obowiązki na stanowisku **kierowniczym lub samodzielny** przysługuje **dodatek funkcyjny**.

Szczegółowe zasady dotyczące otrzymywania oraz wysokości w/w dodatku zostały uregulowane w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 6 grudnia 2001 r. w *sprawie szczegółowych zasad otrzymywania i wysokości uposażenia zasadniczego policjantów, dodatków do uposażenia oraz ustalania wysługi lat, od której jest uzależniony wzrost uposażenia zasadniczego*. Zgodnie z §8 przedmiotowego rozporządzenia dodatek funkcyjny przyznaje się policjantowi na czas pełnienia przez niego służby lub obowiązków na stanowisku służbowym uprawniającym do tego dodatku (ust.1). Zgodnie zaś z ust. 2 ustala się 3 kategorie dodatku funkcyjnego uzależnione od rodzaju stanowiska służbowego policjanta:

- 1) I kategoria - dla policjantów na stanowiskach komendantów oraz ich zastępców, dyrektorów biur (równorzędnych komórek organizacyjnych) Komendy Głównej Policji oraz ich zastępców, dyrektorów instytutów badawczych oraz ich zastępców, komendanta-rektora, zastępcy komendanta-prorektora, kanclerza Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie, a także głównego księgowego budżetu;
- 2) II kategoria - dla policjantów na stanowiskach kierowniczych niewymienionych w pkt 1 oraz ich zastępców;
- 3) III kategoria - dla policjantów na stanowiskach samodzielnych.

Stanowiska służbowe policjantów uprawniające do dodatku funkcyjnego odpowiedniej kategorii, o której mowa w ust. 2, określa tabela stanowiąca załącznik nr 4 do rozporządzenia (ust.3).

W ust. 4 wskazano, iż dodatek funkcyjny przyznaje się policjantowi w stawce kwotowej, w **wysokości uzależnionej od rangi zajmowanego stanowiska służbowego, zakresu ponoszonej odpowiedzialności, ze szczególnym uwzględnieniem szczebla działania i wielkości kierowanej jednostki lub komórki organizacyjnej Policji oraz rodzaju i poziomu posiadanych przez policjanta kwalifikacji zawodowych** i nieprzekraczającej miesięcznie w I kategorii - 80%, w II kategorii - 70%, w III kategorii - 60% podstawy wymiaru stanowiącej sumę należnego policjantowi uposażenia zasadniczego oraz dodatku za stopień w stawce ustalonej dla policyjnego stopnia etatowego odpowiadającego zajmowanemu stanowisku służbowemu.

Zgodnie z ust. 5 dodatek funkcyjny można w zależności od oceny wywiązywania się przez policjanta z obowiązków oraz realizacji przez niego zadań i czynności służbowych podwyższać na stałe lub na czas określony w granicach stawek wynikających z ust. 4 bądź obniżać nie więcej niż o 30% otrzymywanej stawki, z zastrzeżeniem ust. 8.

Jak wynika z powyższego, dodatek funkcyjny dla funkcjonariuszy Policji związany jest z pełnioną przez nich służbą na stanowiskach kierowniczych, a więc związanych z kierowaniem i zarządzaniem zasobami ludzkimi, lub samodzielnych, które to stanowiska wiążą się z ponoszeniem szczególnej odpowiedzialności za wykonywane zadania.

Na mocy art. 33 ust.4 ustawy o Policji, funkcjonariuszom zajmującym w/w stanowiska, uprawnionym do dodatku funkcyjnego, w zamian za czas służby przekraczający normę czasu służby, nie przysługuje czas wolny od służby ani rekompensata o której mowa w art. 13 ust. 4a pkt 1, a co za tym idzie, w razie zwolnienia funkcjonariusza ze służby, nie otrzyma on także ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany czas wolny od służby. Jak wskazał Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 25 września 2018 r., sygn.akt I OSK 2526/16 „Przepis art. 114 ust. 1 pkt 2 ustawy o Policji stanowi, że *policjant zwalniany ze służby otrzymuje, z zastrzeżeniem ust. 2-4, ekwiwalent pieniężny za niewykorzystane urlopy wypoczynkowe lub dodatkowe oraz za niewykorzystany czas wolny od służby przyznany na podstawie art. 33 ust. 3. Z powyższej regulacji wynika, że prawo do ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany czas wolny od służby przysługuje wyłącznie policjantowi, który na podstawie art. 33 ust. 3 ww. ustawy był uprawniony do otrzymania czasu wolnego w zamian za czas służby przekraczający określoną normę. Uprawnienie do otrzymania czasu wolnego zgodnie z powołanym przepisem nie przysługuje policjantowi za okres pełnienia służby lub obowiązków na*

stanowisku kierowniczym lub samodzielnym. W konsekwencji oznacza to, że policjant uprawniony do dodatku funkcyjnego i zwalniany ze służby nie nabywa prawa do ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany czas wolny od służby, o którym mowa w art. 114 ust. 1 pkt 2 ustawy o Policji (por. wyrok WSA w Warszawie z dnia 13 grudnia 2012 r., sygn. akt II SA/Wa 1728/12, publ. orzeczenia.nsa.gov.pl.)”.

Powyższa regulacja zawarta w art. 33 ust. 4 ustawy o Policji skutkuje więc tym, że obecnie funkcjonariusze posiadający dodatek funkcyjny z racji pełnienia służby lub obowiązków na stanowisku kierowniczym lub samodzielnym, pozbawieni są prawa do zrekompensowania im ponadnormatywnego czasu służby w jakikolwiek sposób.

Mając na względzie wskazane powyżej przepisy, regulujące podstawy przyznania oraz wysokość dodatku funkcyjnego, zauważyć należy, iż wysokość tego dodatku uzależniona jest od rodzaju zajmowanego stanowiska służbowego, rangi zajmowanego stanowiska służbowego, zakresu ponoszonej odpowiedzialności, ze szczególnym uwzględnieniem szczebla działania i wielkości kierowanej jednostki lub komórki organizacyjnej Policji oraz rodzaju i poziomu posiadanych przez policjanta kwalifikacji zawodowych. Nadto dodatek ten, w zależności od oceny wywiązywania się przez policjanta z obowiązków oraz realizacji przez niego zadań i czynności służbowych może zostać podwyższony lub obniżony.

W świetle powyższego stwierdzić należy, iż dodatek funkcyjny teoretycznie przysługuje funkcjonariuszowi z racji zajmowania przez niego stanowiska, z którym wiąże się szczególna odpowiedzialność. Tym samym istota tego dodatku sprowadza się do tego, iż przysługuje on funkcjonariuszowi za - jak sama nazwa wskazuje - szczególną „funkcję”, którą pełni w strukturach organizacyjnych Policji. Z przytoczonych powyżej regulacji prawnych nie wynika aby przyznanie przedmiotowego dodatku miało wiązać się także z uwzględnieniem wykonywania przez funkcyjnych funkcjonariuszy zadań służbowych w godzinach nadliczbowych. Innymi słowy, brak jest jakichkolwiek podstaw pozwalających na uznanie, że omawiany dodatek funkcyjny ma służyć także rekompensacie ponadnormatywnego czasu służby, albowiem jest on od czasu służby całkowicie niezależny.

Dodatkowo wskazać należy, że zakres podmiotowy w/w regulacji, jest bardzo szeroki, obejmuje bardzo dużą grupę funkcjonariuszy, których służba nie różni się w wielu przypadkach od funkcjonariuszy otrzymujących dodatek służbowy zamiast funkcyjnego. Przykładem może być jednostka organizacyjna z dwoma lub trzema policjantami, w których jeden z nazwy pełni rolę kierownika albo posiada samodzielne stanowisko, mimo, że wykonuje te same obowiązki co jego kolega, który otrzymuje dodatek służbowy. Takie przypadki są powszechne i prowadzą do nierównego traktowania funkcjonariusz i niewypłacania dużej części funkcjonariuszom za służbę w nadgodzinach. Te niezyciowe regulacje prawne prowadzą do patologii, że funkcjonariusze nie chcą awansu, z uwagi na niesprawiedliwości wynikające z dodatku funkcyjnego. Dodatkowo przełożeni w jednostkach mocno obłożonych pracą, chętnie przyznają dodatek funkcyjny aby funkcjonariusze pracowali w nadgodzinach, bez prawa do dodatkowej rekompensaty.

W związku z powyższym w ocenie funkcjonariuszy Policji niezbędnym pozostaje podjęcie działań legislacyjnych mających na celu wyeliminowanie z obrotu prawnego wskazanego powyżej ust. 4 art. 33 ustawy o Policji, jako dyskryminującego funkcjonariuszy pełniących służbę lub obowiązki na stanowisku kierowniczym lub samodzielnym. Funkcjonariusze ci bowiem z racji zajmowanych stanowisk, i związanej z tym odpowiedzialności niejako zmuszeni są do pełnienia często służby z przekroczeniem obowiązujących norm czasu służby, a mimo to nie jest to im w żaden sposób zrekompensowane, gdyż obowiązujące przepisy wyłączają taką możliwość. Tym samym zasadne pozostaje zrównanie uprawnień wszystkich funkcjonariuszy, niezależnie od pełnionych przez nich funkcji czy zajmowanych stanowisk do uzyskania rekompensaty za służbę pełnioną z przekroczeniem ustawowych norm.

Obecnie obowiązujące regulacje prawne budzą także uzasadnione wątpliwości w świetle zagwarantowanego konstytucyjnie prawa do wypoczynku oraz zasady równości wobec prawa. Funkcjonariusze zajmujący odpowiedzialne stanowiska kierownicze lub samodzielne, będące stanowiskami znacznie obciążającymi psychicznie winni mieć w szczególności zagwarantowane prawo do rekompensaty za czas służby przekraczający ustawowe normy, poprzez zapewnienie im równoważnego czasu wolnego, bądź rekompensaty pieniężnej, a co za tym idzie do ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany czas wolny od służby. Obowiązujący stan prawny powoduje zaś, iż funkcjonariusze ci nie uzyskują żadnej rekompensaty za służbę pełnioną z przekroczeniem

ustawowych norm czasu służby w przeciwieństwie do funkcjonariuszy, którzy służby lub obowiązków na takich stanowiskach nie pełnią. Rekompensaty tej nie stanowi przysługujący wskazanej powyżej kategorii funkcjonariuszy dodatek funkcyjny, albowiem jest on niezależny o czasu służby tych funkcjonariuszy i nie podlega on np. podwyższeniu w przypadku wykonywania służby w godzinach nadliczbowych. Gdyby bowiem wolą ustawodawcy było uwzględnienie rekompensaty za służbę wykonywaną w godzinach nadliczbowych w ramach dodatku funkcyjnego, to znalazłoby to odzwierciedlenie w w/w przepisach, czego jednak obowiązujące przepisy nie przewidują. Powyższe powoduje zaś nieuzasadnione zróżnicowanie sytuacji prawnej funkcjonariuszy pełniących służbę lub obowiązki na stanowisku kierowniczym lub samodzielnym w porównaniu z funkcjonariuszami, którzy służby i obowiązków na takich stanowiskach nie pełnią, co nie znajduje żadnego uzasadnienia.

Jak wskazał Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia z dnia 30 października 2018 r. sygn.akt K 7/15 „Na mocy art. 66 ust. 2 Konstytucji pracownikowi przysługuje prawo do określonych w ustawie dni wolnych od pracy i corocznych płatnych urlopów oraz maksymalnych norm czasu pracy. Na gruncie niniejszej sprawy aktualne pozostaje stanowisko Trybunału wyrażone w wyroku z 23 lutego 2010 r., sygn. K 1/08 (OTK ZU nr 2/A/2010, poz. 14), zgodnie z którym prawo to gwarantowane jest w art. 66 ust. 2 Konstytucji w sposób bezwarunkowy. Jednocześnie art. 66 ust. 2 Konstytucji wymaga, by czas pracy został ustawowo określony. Czas, który nie został ustawowo uznany za czas pracy, jest więc - w ujęciu konstytucyjnym - czasem wolnym od pracy. **Świadczenie pracy w czasie wolnym od pracy jest możliwe, niemniej winno być odpowiednio rekompensowane. Mutatis mutandis, regułę tę należy odnieść również do „czasu służby” i „czasu wolnego od służby”.**

Powyższe prowadzi do wniosku, że brak udzielenia czasu wolnego od służby w zamian za pełnienie służby w czasie przekraczającym normę czasu służby lub finansowej rekompensaty, wskazanej powyższej grupie funkcjonariuszy Policji jest niezgodne z Konstytucją.

Przy okazji prac legislacyjnych nad zmianą art. 115a ustawy o Policji, warto podjąć inicjatywę uregulowania tej kwestii i dostosowanie jej do wymogów konstytucyjnych.

Wobec powyższego, uznać należy, że konieczna jest zmiana obowiązujących przepisów, mająca na celu przyznanie funkcjonariuszom o których mowa w art. 104 ust. 2 ustawy o Policji uprawnień o których mowa w art. 33 ust. 3 przywołanej ustawy, a więc skutkująca tym, iż również tym funkcjonariuszom w zamian za czas służby przekraczający normę określoną w art. 33 ust. 2 udzielany będzie czas wolny od służby w tym samym wymiarze albo rekompensata pieniężna, o której mowa w art. 13 ust. 4a pkt 1, poprzez uchylenie obecnie obowiązującego ust. 4 art. 33 ustawy o Policji, przewidującego, iż przepisu ust. 3 nie stosuje się do policjanta uprawnionego do dodatku funkcyjnego.

Zarząd Główny NSZZ Policjantów stoi na stanowisku, że ustawodawca niezwłocznie powinien zająć się wskazanym wyżej problemem i ukrócić niesprawiedliwe traktowanie wielu tysięcy funkcjonariuszy Policji. W interesie publicznym jest uregulowanie tego problemu w sposób sprawiedliwy, tak aby morale policjantów było wysokie a funkcjonariusze na stanowiskach samodzielnych i kierowniczych byli dodatkowo i uczciwie wynagradzani a nie dyskryminowani z uwagi na regulację związaną z instytucją dodatku funkcyjnego w polskim systemie prawnym.

Przewodniczący
Zarządu Głównego NSZZ Policjantów

Rafał Jankowski